

LBRIS

We know
books

BÂLCIUL DEȘERTĂCIUNILOR

WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY

Traducere din limba engleză și note
SÎNZIANA MIHALACHE

LITERA
București

Cuprins

XXXV. Văduvă și mamă.....	5
XXXVI. Cum se trăiește bine fără nici un venit.....	19
XXXVII. Povestea continuă.....	31
XXXVIII. O familie aflată la strâmtoare.....	51
XXXIX. Un capitol cinic.....	70
XL. În care Becky e recunoscută de familie.....	82
XLI. În care Becky revizitează castelul strămoșilor ei.....	94
XLII. În care se vorbește despre familia Osborne.....	109
XLIII. În care cititorul trebuie să treacă pe la Capetown.....	119
XLIV. Un capitol care se învârte între Londra și Hampshire.....	132
XLV. Între Hampshire și Londra.....	146
XLVI. Lupte și încercări.....	158
XLVII. Gaunt House.....	168
XLVIII. În care cititorul e introdus în societatea cea mai aleasă.....	181
XLIX. În care ne desfătăm cu trei feluri de mâncare și cu desert.....	197
L. O întâmplare banală.....	207
LI. În care se pune în scenă o șaradă ce îi poate zăpăci pe cititor sau dimpotrivă.....	219
LII. În care lordul Steyne apare într-o lumină cât se poate de prielnică.....	244
LIII. O salvare și o catastrofă.....	258

LIV. Duminica de după ceartă	270
LV. În care subiectul continuă.....	282
LVI. Georgy devine gentleman.....	303
LVII. <i>Eothen</i>	318
LVIII. Prietenul nostru, maiorul.....	329
LIX. Vechiul pian.....	344
LX. Reîntoarceri în lumea bună.....	358
LXI. În care se sting două lumini.....	366
LXII. <i>Am Rhein</i>	385
LXIII. În care ne întâlnim cu o veche cunoștință	399
LXIV. Un capitol vagabond	413
LXV. Afaceri și distracții	432
LXVI. <i>Amantium irae</i>	441
LXVII. În care e vorba despre nașteri, căsătorii și decese.....	458

Vanity Fair
William Makepeace Thackeray

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Bâciul deșertăciunilor
William Makepeace Thackeray

Copyright © 2025 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Monica Nedelcu
Corector: Dorina Lipan
Copertă: Bell Studio
Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
THACKERAY, WILLIAM MAKEPEACE
Bâciul deșertăciunilor / William Makepeace Thackeray;
trad. din lb. engleză și note: Sinziana Mihalache. –
București: Litera, 2025
2 vol.
ISBN 978-630-342-691-4
Vol. 2 – 2025. – ISBN 978-630-342-693-8
I. Mihalache, Sinziana (trad.; note)
821.111

XXXV
Văduvă și mamă

Veștile despre marile bătălii de la Waterloo și Quatre Bras ajunseră în Anglia în același timp. Primul ziar care scrisese despre rezultatul celor două lupte fu *London Gazette*, făcând întreaga țară să freamăte deopotrivă de bucurie și de teamă. Urmară amănuntele, iar după anunțul legat de victorii, sosi lista cu numele răniților și ale morților. Cine ar putea să redea teama cu care se deschidea și se citea lista! Închipuți-vă cum, în fiecare sat și aproape în fiecare gospodărie din cele trei regate, sosea marea veste despre bătăliile din Flandra, și sentimentele de bucurie și de recunoștință, de durere sfâșietoare și de groază pe care le încercau oamenii la citirea listelor cu cei morți și la aflarea veștii că un prieten drag sau vreo rudă scăpase, ori, dimpotrivă, căzuse pe câmpul de bătălie. Oricine încercă să răfoiască vreunul dintre ziarele vremii trebuie să simtă, chiar și acum, după atâta vreme, acel răstimp de așteptare

încordată. Listele cu morți și răniți se succedau de pe-o zi pe alta; te opreai din citit la mijloc, de parcă ar fi fost vorba de o poveste pe care o continuai a doua zi. Gândiți-vă ce trebuie să fi simțit oamenii aceia atunci când apăreau listele, una după alta, proaspete, abia ieșite de sub tipar. Iar dacă o bătălie la care luaseră parte doar vreo douăzeci de mii de soldați stârni-se asemenea vâlvă în țara noastră, gândiți-vă la calvarul prin care trecuse Europa în urmă cu douăzeci de ani, când oamenii nu se luptaseră cu miile, ci cu milioanele, și că fiecare dintre acei soldați, atunci când își doboră dușmanul, rănea cumplit și inimile unor nevinovați aflați departe de câmpul de luptă.

Veștile pe care renumita *Gazette* le aduse familiei Osborne însemnau o lovitură cumplită atât pentru membrii, cât și pentru capul acesteia. Fetele nu-și ascuseră defel durerea. Tatăl, posomorât, se arătă și mai copleșit de soarta vitregă și de nefericirea lui. Încerca să-și spună în sine sa că băiatul își primise pedeapsa pentru neascultare, însă nu îndrăznea să recunoască nici măcar față de el însuși că severitatea pedepsei îl înspăimânta și că blestemele lui se împliniseră mult prea repede. Uneori îl cuprindea o groază cumplită, ca și cum el ar fi fost autorul nenorocirii care se abătuse asupra fiului său. Înainte, existase o șansă de împăcare. S-ar fi putut întâmpla să moară nevasta lui George, sau el ar fi putut să se întoarcă și să spună: „Tată, am păcătuit!“ Dar acum nu mai exista nici o nădejde. George se afla de cealaltă parte a unei prăpastii de netrecut, privindu-și părintele cu ochi îndurerați. Acesta din urmă își amintea cum, cândva, băiatul zăcuse de friguri și toată lumea crezuse că avea să moară, iar el, mut de durere, veghease lângă patul fiului său, în timp ce George îl privea țintă, cu ochi sfâșietor de triști. Dumnezeuule! Cum se mai agățase atunci de medic, el, tatăl, cu câtă îngrijorare se ținuse după omul acela, și ce greutate copleșitoare i se luase de pe inimă atunci când, după ce îi trecuseră frigurile, băiatul își revenise și îl privise din nou, recunoscându-l! Dar acum nu mai exista nici vreo nădejde de ajutor sau de salvare, nici șansa împăcării. Iar mai presus de toate, nu mai putea fi rostit acel cuvânt care să-i aline bătrânului Osborne trufia rănită, sau care să-i liniștească

sufletul înveninat și împovărat de suferință. Și e greu de spus ce sfâșia mai crunt inima vanitoasă a tatălui: faptul că nu mai avea nici o cale de a-și ierta fiul, sau că acea recunoaștere a greșelii, pe care mândria bătrânului o aștepta din partea lui George, n-avea să mai vină nici ea.

Oricare i-ar fi fost sentimentele, aprigul moșneag nu avea cui să se confeseze. Nu pomenea niciodată numele lui George în preajma fiicelor sale, dar îi poruncise celei mai mari să facă în așa fel încât toate femeile din casă să poarte haine cernite, iar servitorii bărbați să se îmbrace, de asemenea, în negru. Bineînțeles că toate petrecerile și celelalte distracții au fost anulate. Nu i se spuse nimic viitorului ginere, care hotărâse data nunții, dar înfățișarea domnului Osborne grăia de la sine, împiedicându-l pe domnul Bullock să pună întrebări ori să încerce să grăbească nunta într-un fel sau altul. Câteodată, el șușotea despre asta împreună cu domnișoarele, în salon, unde bătrânul Osborne nu venea niciodată. Acesta rămânea în biroul său, toate încăperile din față ale casei fiind închise până când lua sfârșit doliul cel mare.

Cam la trei săptămâni după data de 18 iunie, unul dintre cunoscuții domnului Osborne, Sir William Dobbin, veni în vizită la reședința celui dintâi, în Russell Square, Palid și răvășit la față, el stăruia să-l vadă pe domnul Osborne. După ce fu poftit în camera acestuia și după ce schimbă cu el câteva vorbe căroră nici unul dintre ei nu le dădu vreo însemnătate, oaspetele scoase dintr-un plic o scrisoare purtând o pecete mare, roșie.

– Fiul meu, maiorul Dobbin, spuse consilierul cu oarecare șovăială, mi-a trimis o scrisoare printr-un ofițer din regimentul al ...-lea, care a sosit ieri la Londra. În plic se afla și o scrisoare pentru dumneata, Osborne.

Consilierul puse scrisoarea pe masă, iar Osborne îl privi țintă o secundă sau două, în tăcere. Ochiul lui îl înspăimântară pe mesager, care, după ce se uită cu o privire vinovată la omul răpus de suferință din fața lui, se grăbi să plece fără să mai spună nimic.

Filele erau acoperite cu scrisul apăsător, bine cunoscut, al lui George, scrisoarea fiind aceea pe care el o scrisese la ivirea

zorilor, în ziua de 16 iunie, cu puțin înainte de a se despărți de Amelia. Pecetea cea roșie purta blazonul fals pe care Osborne și-l însușise din *Anuarul nobilimii*, cu motto-ul *Pax in bello*¹, blazonul casei ducale cu care trufașul bătrân încerca să-și închipuie că se înrudea. Mâna care semnase scrisoarea n-avea să mai țină în veci vreun condei sau vreo sabie. Chiar și pecetea ce sigilase scrisoarea fusese furată, atunci când trupul neînsuflețit al lui George zăcea pe câmpul de luptă. Tatăl lui nu cunoștea acel amănunt, dar rămase cu ochii ațintiți la scrisoare, buimac și îngrozit. Aproape că era să leșine în clipa în care o deschise.

V-ați certat vreodată cu un prieten drag? Cum vă mai umplu de dor și de păreri de rău scrisorile lui din vremea în care erați legați unul de celălalt prin dragoste și încredere! Ce sfâșietor e să te apleci asupra unor astfel de scrisori, dintre filele cărora parcă te muștră cu asprime acea afecțiune căreia i-ai pus capăt! Și ce epitafuri mincinoase sunt ele pe cadavrul ei! Ce meditații sumbre despre viață și deșertăciunile acesteia! Mulți dintre noi am primit sau am scris astfel de scrisori și avem sertare întregi ticsite cu ele. Sunt precum niște schelete îngrămădite în dulap, pe care le păstrăm în taină și de care ne temem. Osborne tremură vreme îndelungată în fața scrisorii primite de la fiul său mort.

Scrisoarea bietului băiat nu cuprindea prea multe. Fusese prea mândru ca să dea pe față duioșia ce-i umplea inima. George spunea doar că, în ajunul unei mari bătălii, voia să-și ia rămas-bun de la părintele său, pe care îl implora solemn să se arate binevoitor față de soția lui, și poate și față de copilul pe care îl lăsa în urmă. Și mărturisea, plin de căință, că viața dezordonată pe care o dusesese și risipa necugetată la care se dedase îi irosiseră deja o bună parte din mica avere moștenită de la maică-sa. Îi mulțumea tatălui pentru generozitatea sa din trecut și-i făgăduia ca, mort pe câmpul de luptă sau supraviețuind bătăliei, purtarea lui să fie demnă de numele de George Osborne.

¹ Pace în război (în limba latină în original)

Temperamentul lui britanic, mândria și, pesemne, stângăcia, îl împiedicaseră să spună mai multe. Tatăl n-avea cum să vadă sărutul pe care George îl depusese pe adresa de pe plic. Domnul Osborne lăsa scrisoarea din mână, copleșit de amarnica și greaua lovitură pe care o primiseră dragostea lui dezamăgită și nepotolita-i dorință de răzbunare. Încă își iubea fiul, dar nu-l iertase.

Totuși, cam la două luni după asta, pe când domnișoarele se aflau la biserică împreună cu tatăl lor, ele băgară de seamă că bătrânul își alesese alt loc decât cel în care ședea atunci când venea la slujbă, și că, așezat în strana de peste drum de cea în care stăteau ele, se uita la peretele de deasupra capetelor lor. Privind și ele într-acolo, văzură o frumoasă stelă funerară pe care era reprezentată Britannia jelind deasupra unei urne; sabia frântă și leul culcat arătau că micul monument fusese creat în cinstea unui luptător căzut. Sculptorii din vremea aceea au cioplit mormane întregi de astfel de stele funerare, așa cum se poate vedea și pe zidurile Catedralei St. Paul, care sunt acoperiți cu sute de astfel de trufașe alegorii păgâne, aflate la mare cerere în primii cincisprezece ani ai secolului acestuia.

Sub stela funerară se afla bine-cunoscutul și elegantul blazon Osborne; iar inscripția spunea că monumentul fusese „ridicat în amintirea nobilului George Osborne—fiul, fost căpitan în regimentul al ...-lea de infanterie al Majestății Sale, căzut pe câmpul de luptă la data de 18 iunie 1815, la vârsta de douăzeci și opt de ani, întru apărarea regelui și a patriei sale, în glorioasa bătălie de la Waterloo. *Dulce et decorum est pro patria mori*¹”.

Vederea stelei funerare le tulbură într-atât de mult pe surori, încât domnișoara Maria se văzu nevoită să iasă din biserică. Enoriașii le făcură loc, respectuoși, fetelor îndoliate, care nu mai puteau să-și înăbușe plânsul, și îl compătimiră pe bătrânul tată, care stătea încremenit în fața monumentului ridicat în cinstea soldatului căzut.

— Oare el o s-o ierte vreodată pe soția lui George? se întrebară fetele de îndată ce trecură peste primul val de durere.

¹ Plăcut și frumos este să mori pentru patrie (în limba latină în original)

În legătură cu posibilitățile de împăcare cu tânăra văduvă, se discuta cu aprindere și printre cunoscuții familiei Osborne, care știau de ruptura dintre tată și fiu, pricinuită de căsătoria celui de-al doilea. Atât gentlemanii din Russell Square, cât și cei din City puseră pariuri.

Dacă surorile simțeau vreo neliniște cu privire la o posibilă recunoaștere a Ameliei ca făcând parte din familie, aceasta crescuse spre sfârșitul toamnei, atunci când tatăl lor le spusese că urma să plece în străinătate. Nu le destăinuia unde anume, dar ele își dădură seama numaidecât că avea să treacă prin Belgia, și știau, de asemenea, că văduva lui George încă se afla la Bruxelles. Aveau vești destul de exacte despre biata Amelia, prin doamna Dobbin și fiicele ei. Inimosul căpitan fusese înaintat în grad, ca urmare a morții pe câmpul de luptă a maiorului secund al regimentului; iar curajosul O'Dowd, care se distinsese în mod excepțional în acea bătălie, ca, de altfel, în toate cele în care avusese prilejul să-și vadă sângerile-rece și bravura, ajunsese colonel și fusese decorat cu Ordinul Bath în grad de cavaler.

Foarte mulți dintre vitejii aceluia regiment care suferise pierderi grele în timpul celor două zile de bătălie rămăseseră la Bruxelles pe timpul toamnei, ca să-și vindece rănilile. La luni de zile după marea înclăstare, orașul arăta ca un imens spital militar; dar pe măsură ce soldații și ofițerii începeau să se pună pe picioare, grădinile și locurile publice începură să roiască de soldați schilodiți, mai tineri sau mai în vârstă, care, abia ieșiți din ghearele morții, se aruncau în vârtoarea jocului de cărți, a petrecerilor și a dragostei, după cum obișnuiesc să facă toți cei din Bâlciiul deșertăciunilor. Domnul Osborne îi găsi cu mare ușurință pe cei din regimentul cu pricina; le cunoștea prea bine uniforma, obișnuind, pe vremuri, să urmărească toate avansările în grad și mutările din regiment, plăcându-i să vorbească despre acesta și despre ofițeri ca și cum ar fi fost și el unul dintre ei. La o zi după ce ajunsese la Bruxelles, pe când ieșea din hotelul la care trăsesese și care dădea chiar spre parc, văzu un soldat îmbrăcat în bine-cunoscuta uniformă, care se odihnea

pe o bancă de piatră în grădină, și, tremurând, se duse și se așeză lângă acel rănit aflat în convalescență.

– Ai fost în compania căpitanului Osborne? îl întrebă pe soldat, iar apoi adăugă: A fost fiul meu.

Omul nu fusese în acea companie, dar își ridică brațul rănit, salutându-l cu tristețe și respect pe gentlemanul răvășit, cu privire pierdută, care îi pusese întrebarea.

– N-a fost ofițer mai chipeș și mai bun ca el în toată armata, spuse soldatul.

Apoi el îi spusese bătrânului că sergentul companiei căpitanului, pe care acum o comanda căpitanul Raymond, se afla în oraș, proaspăt vindecat de rana de la umăr. Onoratul domn putea să-l vadă, dacă dorea, iar acesta avea să-l lămurească în legătură cu orice ar fi dorit să afle despre acțiunile regimentului al ...-lea. Dar, fără îndoială, onorabilul domn deja se văzuse cu maiorul Dobbin, bunul prieten al bravului căpitan. Și cu doamna Osborne, care era și ea acolo și care fusese foarte bolnavă, după cum spunea toată lumea. Se zicea că fusese ca ieșită din minți vreme de șase săptămâni și mai bine.

– Dar, desigur, domnul știe prea bine toate astea, și-mi cer iertare...

Osborne puse o guinee în mâna soldatului și-i spusese că-l aștepta încă una dacă i-l aducea pe sergent la Hôtel du Parc. O astfel de făgăduială îl puse foarte repede pe bătrân față-n față cu acel ofițer, iar soldatul plecă, răspândind printre camarazii săi vestea că sosise tatăl căpitanului Osborne și că acesta era un gentleman cât se poate de darnic. Drept pentru care soldatul și câțiva amici chefură atâta vreme cât ținură guineele din încăpătoarea pungă a părintelui îndoliat.

Osborne, însoțit de sergent, care era și el în convalescență, merse la Waterloo și la Quatre Bras, pe care, la vremea aceea, veneau să le vadă mii de compatrioți de-ai lui. Îl luă pe sergent în trăsura și, călăuzit de acesta, cutreieră în lung și-n lat cele două câmpuri de bătălie. Văzu punctul din care pornise la atac regimentul în ziua de 16 iunie, precum și povârnișul de unde englezii puseseră pe fugă cavaleria franceză, care, la rândul ei, îi urmărea pe belgienii aflați în retragere. Acela era locul

în care viteazul căpitan îl ucisese pe ofițerul francez care se lupta cu tânărul sublocotenent pentru drapelul ce rămăsese fără pază, sergenții care îndeplineau acea sarcină fiind deja doborâți. Aceea era șoseaua de-a lungul căreia se retrăsese regimentul a doua zi, și acela era malul în spatele căruia soldații și ofițerii stătuseră în bivuac, pe ploaie, în noaptea zilei de 17 iunie. Mai departe se afla poziția pe care ei o ocupaseră și o apăraseră întreaga zi, respingând atacul cavaleriei dușmane și adăpostindu-se îndărătul malului de furioasa canonadă a francezilor. Și chiar pe acel povârniș, atunci când, spre seară, întreaga linie engleză, al cărei ultim atac îi silise pe francezi să bată în retragere, primise ordin să înainteze pe urmele dușmanului aflat în derută, căpitanul, care prinsese să coboare panta în fugă, îndemnându-și oamenii și fluturându-și sabia, fusese lovit mortal de un glonț și căzuse la pământ.

– Maiorul Dobbin a dus trupul căpitanului înapoi la Bruxelles și l-a îngropat, după cum știți, spuse sergentul cu glas scăzut.

În timp ce soldatul povestea toate astea, în jurul lor se vânzoleau și strigau o sumedenie de țărani și de vânători de relicve adunate de pe câmpul de luptă, care încercau să le vândă tot soiul de suvenire precum cruci, epoleți, platoșe rupte și acvile.

La despărțire, după ce vizitase toate locurile în care fiul lui își săvârșise cele din urmă fapte de vitejie, Osborne îl răsplăti cu mărinimie pe sergent. Văzuse deja mormântul lui George, la care se dusese de îndată ce ajunsese la Bruxelles. Trupul tânărului zăcea în frumosul cimitir de la Laeken, de lângă oraș, locul în care chiar George, care îl vizitase cândva, în timpul unei plimbări, spusese în glumă că ar fi vrut să fie îngropat. Și chiar acolo îl depusese prietenul său, într-un colț nesfîntit al grădinii, despărțit printr-un gârduleț de cavourile, monumentele și acoperămintele de flori și de arbuști sub care odihneau romano-catolicii. Iar bătrânul Osborne se simți nespus de umilit la gândul că fiul lui, un gentleman englez, căpitan în faimoasa armată britanică, nu fusese socotit vrednic să fie îngropat în locul în care odihneau mulți alți străini. Care dintre noi ar putea să spună câtă mândrie sălășluiește în cea mai caldă prețuire pe care o simțim față de ceilalți, și cât de egoistă

ne e dragostea? Bătrânul Osborne nu se gândea prea mult la simțămintele lui amestecate, nici la lupta care se dădea înăuntrul lui între instinctul patern și egoism. Credea cu strășnicie că tot ce făcea era bine, că trebuia să-și impună voința în orice împrejurare, iar ura lui, asemenea colților de șarpe sau acului viespii, izbucnea, otrăvită și năprasnică, împotriva oricui sau a orice i se punea împotriva. Era mândru de ura lui, la fel cum era de orice altceva. Să ai întotdeauna dreptate, să calci peste cadavre și să nu te îndoiești niciodată – oare nu astea sunt însușirile în numele cărora mediocritatea conduce lumea întregă?

După vizita la Waterloo, pe când, spre asfințit, trăsura domnului Osborne se apropia de porțile orașului, se întâlniră cu o altă trăsură, descoperită, în care se aflau două doamne și un domn, și alături de care călărea un ofițer. Osborne tresări; sergentul care îl însoțea îi aruncă o privire mirată, iar apoi își duse mâna la chipiu și îl salută pe ofițer, care îi întoarse, mecanic, salutul.

În trăsura descoperită se aflau Amelia, sublocotenentul rănit, așezat alături de ea, și credincioasa ei prietenă, doamna O'Dowd, care ședea față în față cu cei doi. Da, era Amelia, dar nespuse de schimbată față de tânăra plină de proștețime și de viață pe care o cunoscuse Osborne! Avea obrazul palid și tras. Frumosul păr castaniu, pieptănat cu cărare pe mijloc, îi era vârat sub o pălărie de văduvă, biata de ea, și avea privirea fixă, ațintită în gol. În clipa în care trăsurile trecură una pe lângă alta, ochii lipsiți de viață ai Ameliei se opriră asupra bătrânului Osborne, dar ea nu-l recunoscuse. Nici el nu-și dădu seama cine era femeia aceea decât după ce, ridicându-și privirea, îl văzu alături de ea pe Dobbin. În acea clipă, simți cât de mult o ura. Abia acum, având-o în fața ochilor, pricepea cât de mult. După ce trecură de trăsura Ameliei, cum sergentul îl privea plin de mirare, Osborne înjură și, la rândul lui, îl săgetă din priviri, de parcă i-ar fi spus:

„Cum îndrăznești să te uiți așa la mine?! Naiba te ia! O urăsc din toată inima! Ea, dintre toate ființele de pe lumea asta, e cea care mi-a spulberat nădejțile și mândria!“

– Spune-i neghiobului ăluia să mâne mai repede! zbieră el, pus pe hartă, la valetul de pe capră.

După un minut, în spatele trăsurii se auzi tropotul unui cal, iar Dobbin se ivi numaidecât lângă portieră. El fusese cu gândul în altă parte în clipa în care cele două trăsură trecuseră una pe lângă alta, și abia după ceva vreme își dăduse seama că tocmai îl întâlnise pe Osborne. Privind-o pe Amelia, pricepuse că biata fată nu-și recunoscuse socrul. Într-adevăr, ea habar n-avea cine trecuse pe lângă ei. Așa că Dobbin, care o însoțea ori de câte ori ieșea la plimbare, își scosese ceasul și îl privise, iar apoi se scuzase spunând că trebuia să alerge la o întâlnire de care uitase. Amelia nu-i băgase de seamă plecarea, ci rămăsese cu privirea ațintită la frumoasa praveștițe din fața ei, mărginită la orizont de pădurea dincolo de care pierise George.

– Domnule Osborne, domnule Osborne! strigă Dobbin, apropiindu-se la trap și întinzându-i mâna bătrânului.

Acesta nu făcu nici o mișcare ca să i-o ia, mulțumindu-se să-i strige vizitiului să mâne mai departe.

– O să-ți fac o vizită, spuse Dobbin, punându-și mâna pe aripa trăsurii. Am un mesaj pentru dumneata.

– De la femeia aia?! întrebă Osborne, mânios.

– Nu, răspunse celălalt, de la fiul dumitale.

Auzind asta, Osborne se trase îndărăt și se vâri în colțul trăsurii. Dobbin o lăsă să i-o ia înainte și călări în spatele ei până când, după ce intrară în oraș, ajunseră, în cele din urmă, la hotelul la care trăsese bătrânul. Dobbin îl urmă pe Osborne până în apartamentul acestuia din urmă, fără ca vreunul dintre ei să scoată vreo vorbă. Maiorul își dădu seama că mai fusese acolo, și încă în mai multe rânduri, acela fiind apartamentul pe care îl ocupase familia Crawley în timpul șederii la Bruxelles.

– Mă rog, ai să-mi transmiți ceva, căpitane Dobbin? Sau, îmi cer iertare, ar trebui să spun *maior* Dobbin, de când alții mai buni decât tine sunt morți, iar tu *tragi foloasele!* spuse domnul Osborne pe acel ton batjocoritor pe care îi plăcea să-l aibă uneori.

– Alții mai buni decât mine *sunt* morți, răspunse Dobbin. Vreau să-ți vorbesc despre unul dintre ei.

– Te rog să fii scurt! se răsti celălalt, și, înjurând printre dinți, îi aruncă oaspetelui său o privire încruntată și amenințătoare.

– Am venit aici în calitate de cel mai bun prieten al răposatului dumitale fiu, continuă maiorul, și de executor al testamentului pe care el l-a întocmit înainte să plece la luptă. Ai aflat cât de puțini bani avea George și cât de strămtorată a rămas văduva lui?

– N-o cunosc pe văduva lui, domnule! răspunse Osborne. Să se întoarcă la taică-său!

Însă maiorul Dobbin, hotărât să-și păstreze calmul, nu luă în seamă întreruperea.

– Cunoști situația doamnei Osborne? Viața și mintea i-au fost foarte zdruncinate de lovitura care s-a abătut asupra ei și nu se știe dacă o să-și mai revină vreodată. Însă i-a mai rămas o nădejde, și despre asta am venit să-ți vorbesc. În curând o să fie mamă. Așadar, ai de gând, domnule, să abați osânda tatălui și asupra copilului? Sau o să-l ierți pe micuț de dragul bietului George?

De pe buzele lui Osborne izbucni un șuvoi de laude de sine și de învinuiri. În ceea ce privește laudele pe care și le aducea, el spuse că, prin prisma conștiinței sale, socotea că avusese o purtare fără cusur, iar în ceea ce privește învinuirile, umflă lucrurile cât putu de tare atunci când vorbi despre nerecunoștința lui George. Într-un cuvânt, nici un tată din Anglia nu fusese mai generos cu fiul lui, care se răzvrătise împotriva-i cu atâta răutate. Iar acel nerecunoscător murise fără ca măcar să-și recunoască greșeala. Și iată care fuseseră urmările smintelii și prostiei lui! Cât despre el, domnul Osborne, ei bine, el era om de cuvânt. Se jurase să nu vorbească niciodată cu femeia aceea și să n-o recunoască drept soția fiului său.

– Poți să-i spui toate astea din partea mea! încheie el, înjurând din nou printre dinți. Și așa o să rămână lucrurile câte zile mai am de trăit!

Așadar, nu se întrevedea nici o nădejde din partea lui. Văduva trebuia să trăiască din sărăcăcioasa ei pensie sau din ajutorul pe care avea să i-l dea Jos.